

Reliģisko organizāciju grāmatvedības uzskaitē

Reliģisko organizāciju darbību Latvijā regulē Reliģisko organizāciju likums, kas Saeimā pieņemts 1995. gada 7. septembrī. Kā daudzos citos likumos, arī šajā likumā ir veikti vairāki grozījumi. Pēdējie likuma grozījumi Saeimā pieņemti 2002. gada 24. martā. Kārtojot grāmatvedības uzskaiti reliģiskajā organizācijā, ir svarīgi rūpīgi iepazīties ar Reliģisko organizāciju likumu un ar grozījumiem šajā likumā, jo reliģisko organizāciju darbība, tajā skaitā šo organizāciju saimnieciskā darbība, ir specifiska un būtiski atšķiras no visiem saprotamās saimnieciskās darbības t.s. laicīgajā dzīvē.

Latvijas lielākās tradicionālās konfesijas, ņemot vērā savus kanoniskos noteikumus, patstāvīgi un bez iejaukšanās no ārpusē nosaka savu pārvaldes un organizatorisko struktūru, pārvalda savu mantu un kontrolē tās saglabāšanu. Tas noteikts Satversmes 99. pantā, Reliģisko organizāciju likuma 5. pantā, Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas likuma 3. panta 3. p. un 5. panta 4. p., Svētā Krēsla un Latvijas Republikas līguma 4. pantā, Romas katoļu baznīcas kanonisko tiesību

kodeksā, kas savukārt ir saistošs Romas katoļu baznīcai visā pasaulē, u.c.

Vai Latvijā baznīca ir atdalīta no valsts, un otrādi? Jā un nē!

Reliģisko organizāciju likuma 5. panta pirmajā daļā noteikts: Latvijas Republikā valsts ir atdalīta no baznīcas. Valsts institūcijām ir laicīgs raksturs, un reliģiskās organizācijas valsts funkcijas veic tikai likumos paredzētajos gadījumos.

Tiktāl būtu saprotams, jo šajā likumā skaidrots, ka likumā paredzētās reliģisko organizāciju tiesības aizsargā valsts. Valstij un pašvaldībām un to institūcijām, kā arī sabiedriskajām un citām organizācijām nav tiesību iejaukties reliģisko organizāciju reliģiskajā darbībā.

Tomēr viss nav tik vienošmīgi, kā sākumā šķiet. Atslēgas vārdi šajā likuma pantā ir «reliģiskā darbība». Taču ne darbība kā tāda.

Reliģisko organizāciju likuma 10. pantā «Reliģisko organizāciju statūti (satversme, nolikums)» noteikts:

- (1) Reliģisko organizāciju statūtos (satversmē, nolikumā) norādāms: (..)
- 2) reliģiskās organizācijas saistības savā darbībā **ievērot Latvijas Republikas Satversmi un likumus;**

Savukārt 2022. gada 24. marta grozījumos Reliģisko organizāciju likumā (15. panta piektā daļa) nepārprotami norādīts:

reliģiskās organizācijas kārto **grāmatvedību, sastāda pārskatus un maksā nodokļus** saskaņā ar spēkā esošajiem likumdošanas aktiem.

AIVARS DROISKIS, *Mg. sci. oec.*,

grāmatvedības eksperts, finanšu konsultants,
Latvijas Republikas Ārpakalpojuma grāmatvežu asociācijas valdes loceklis,
SIA *Gamma AD* (ārpakalpojuma grāmatvedis, licence AGL0000008)
valdes loceklis, atbildīgais grāmatvedis,
SIA *Juridiskā koledža* grāmatvedības profesionālo studiju kursu vieslektors

Ja reliģiskās organizācijas apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem gan kārtējā, gan iepriekšējā pārskata gadā pārsniedz 100 000 eiro, reliģiskās organizācijas pienākums ir grāmatvedības uzskaiti kārtot divkāršā ieraksta sistēmā.

Nemot vērā minēto, reliģiskajām organizācijām savā darbībā (grāmatvedības uzskaites kārtošana) jāievēro vairāki tiesību akti:

Tiesību akts	Īss saturs, ievērojamās prasības
Grāmatvedības likums	Vispārējie grāmatvedības kārtošanas principi.
Ministru kabineta 2021. gada 21. decembra noteikumi Nr. 877 «Grāmatvedības kārtošanas noteikumi»	Prasības saimniecisko darījumu iegrāmatošanai un grāmatvedības reģistru kārtošana, prasības grāmatvedības datorprogrammām, nosacījumi grāmatvedības organizācijas dokumentiem, kārtība, kādā veic inventarizāciju, u.c. prasības grāmatvedības kārtošana.
Ministru kabineta 2021. gada 14. septembra noteikumi Nr. 625 «Prasības kases ieņēmumu un kases izdevumu attaisnojuma dokumentiem un kases grāmatas kārtošana»	Saņemto un izdarīto skaidras naudas maksājumu uzskaites kārtība.
Ministru kabineta 2022. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 380 «Noteikumi par reliģisko organizāciju un to iestāžu gada pārskatiem un grāmatvedības kārtšanu vienkāršā ieraksta sistēmā» ¹ Turpmāk tekstā — MK noteikumi Nr. 380.	Kārtība, kādā reliģiskās organizācijas kārtu grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā. Reliģisko organizāciju gada pārskatu struktūra, apjoms un saturs. Pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas kārtība.

Reliģiskajām organizācijām savā darbībā jāievēro arī turpmāk minētie tiesību akti:

Ministru kabineta 2018. gada 4. septembra noteikumi Nr. 558 «Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība»	Dokumentu oriģinālu, to atvasinājumu un dublikātu izstrādāšanas un noformēšanas prasības.
Ministru kabineta 2005. gada 28. jūnija noteikumi Nr. 473 «Elektronisko dokumentu izstrādāšanas, noformēšanas, glabāšanas un aprites kārtība valsts un pašvaldību iestādēs un kārtība, kādā notiek elektronisko dokumentu aprite starp valsts un pašvaldību iestādēm vai starp šīm iestādēm un fiziskajām un juridiskajām personām»	Elektroniskā formā sagatavota dokumenta noformēšanas kārtība.
Sabiedriskā labuma organizāciju likums ² Ministru kabineta 2005. gada 4. janvāra noteikumi Nr. 11 «Noteikumi par sabiedriskā labuma organizāciju administratīvajiem izdevumiem»	Sabiedriskā labuma organizācijas izdevumu veidi, kas Sabiedriskā labuma organizāciju likuma izpratnē ir uzskatāmi par sabiedriskā labuma organizācijas administratīvajiem izdevumiem.

Līdz ar jaunā Grāmatvedības likuma pieņemšanu tika pārstrādāti arī vairāki ar šo likumu saistošie tiesību akti, tajā skaitā tika izdoti jauni Ministru kabineta noteikumi par grāmatvedības uzskaites kārtšanu reliģiskajās organizācijās.

¹ Stājās spēkā 2022. gada 1. jūlijā.

² Gadījumos, kad reliģiskajai organizācijai tiesību aktos noteiktajā kārtībā ir piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss.

Autors vērs uzmanību, ka viena no būtiskākajām izmaiņām ir — ja reliģiskās organizācijas apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem gan kārtējā, gan iepriekšējā pārskata gadā pārsniedz 100 000 eiro, reliģiskās organizācijas pienākums ir grāmatvedības uzskaiti kārtot divkāršā ieraksta sistēmā.

Grāmatvedības likuma 10. panta «Grāmatvedības reģistru kārtošana

divkāršā un vienkāršā ieraksta sistēmā» trešās daļas 3. punktā noteikts:

- (3) Atkāpjoties no šā panta pirmajā daļā noteiktās prasības par divkāršā ieraksta sistēmu, grāmatvedības reģistrus vienkāršā ieraksta sistēmā atļauts kārtot: (.)
3) reliģiskajām organizācijām un to iestādēm, kuru apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem

darījumiem divus iepriekšējos pārskata gadus pēc kārtas nepārsniedz 100 000 eiro pārskata gadā. Kārtību, kādā šīs personas kārto grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā, nosaka Ministru kabinets.

Jaunas normas MK noteikumos

MK noteikumos Nr. 380 ir ieviesta jauna norma attiecībā uz apgrozījuma noteikšanu, kas paredz apgrozījumā neiekļaut saņemto mērķa finansējumu no publiskā sektora — no valsts un pašvaldību budžetiem, no Eiropas Savienības fondiem un no Eiropas Ekonomikas zonas fondiem, kā arī no ārvalstu fondiem un citām organizācijām un institūcijām nekustamā īpašuma renovācijai, restaurācijai vai atjaunošanai noteiktā projekta realizācijas ietvaros.

Jaunajā tiesību aktā noteikts, ka, kārtojot grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā, skaidras un bezskaidras naudas iemaksu un izmaksu reģistrē naudas plūsmas uzskaites žurnālā vai divos atsevišķos žurnālos — kases grāmatā un kredītiestāžu kontu grāmatā. Savukārt kredītiestāžu kontu grāmatas vietā bezskaidras naudas darījumu reģistrācijai var izmantot arī maksājumu kontu pārskatu datus. Šo noteikumu pielikumā Nr. 1 sniegts skaidras un bezskaidras naudas iemaksu un izmaksu reģistrēšanai naudas plūsmas uzskaites žurnāla paraugs. Līdz ar to, ja reliģiskā organizācija izvēlies kārtot visu gadu šādu uzskaites žurnālu, gada beigās būs vienkārši aizpildīt ieņēmumu un izdevumu pārskatu, kā arī nebūs jākārto divi atsevišķi uzskaites žurnāli — kases grāmata un kredītiestāžu kontu grāmata.

Lai dažādas normas sabalansētu un pielīdzinātu attiecīgajām normām citos nozari reglamentējošos tiesību aktos, MK noteikumos Nr. 380 mainīts ilgtermiņa ieguldījumu (nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu) atzīšanas kritērijs — to atzīšanas sākotnējā vērtība mainīta no 150 eiro uz 1000 eiro.

Reliģiskajām organizācijām, kuras grāmatvedību kārto divkāršā ieraksta sistēmā, saglabātas prasības attiecībā uz nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtību un to nolietojuma summas aprēķināšanu. Savukārt reliģiskajām organizācijām, kuras grāmatvedību kārto vienkāršā ieraksta sistēmā,

lai samazinātu administratīvo slogu un atvieglotu grāmatvedības kārtošanu īpaši mazajās draudzēs, šāda prasība ir atcelta, un šādām reliģiskajām organizācijām nav jāveic ikgadējā ilgtermiņa ieguldījumu nolietojuma aprēķins. Par iegādātajiem ilgtermiņa ieguldījumiem jāiekārto atsevišķs grāmatvedības uzskaites reģistrs, kurā jānorāda vismaz iegādāto ilgtermiņa ieguldījumu nosaukumi, iegādes vērtības, attaisnojuma dokumentu numuri un datumi. Ilgtermiņa ieguldījumus šādos gadījumos var izslēgt no uzskaites reģistra, ja tie tiek atsavināti (pārdoti, ziedoti vai dāvināti, nodoti citai reliģiskajai organizācijai) vai tiek likvidēti. Iegādāto ilgtermiņa ieguldījumu summu reliģiskajām organizācijām, kuras grāmatvedību kārto vienkāršā ieraksta sistēmā, atļauts iekļaut uzreiz izdevumos.

Dievnamos par ziedojumiem pieejamie dievbijības priekšmeti un garīgā literatūra, kas nepieciešama ticības kopšanai un praktizēšanai, netiek uzskatīti par precēm.

Noteikumu projekts papildināts ar vēl vienu jaunu posteni «Izdevumi saimnieciskās darbības veikšanai», kurā reliģiskā organizācija, kurai ir piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss, norāda tādus izdevumus, kas radušies, veicot saimniecisko darbību (piemēram, materiālu izdevumi, darba alga).

Lai nodrošinātu skaidrāku priekšstatu par atsevišķiem ieņēmumu un izdevumu apjomiem, šajā pārskatā tiek skaidrots, kas reliģiskajās organizācijās ir preces. Preces šo noteikumu izpratnē ir jebkura lieta, ko pārdod patērētājam (pircējam), ja reliģiskā organizācija veic saimniecisko darbību — preču tirdzniecību. Līdz ar to par precēm netiek uzskatīti rituāla priekšmeti, lietas un vielas, kuras izmanto reliģisko rituālu un ceremoniju veikšanai. Arī dievnamos par ziedojumiem pieejamie dievbijības priekšmeti un garīgā literatūra, kas nepieciešama ticības kopšanai un praktizēšanai, netiek uzskatīti par precēm.

Ja reliģiskās organizācijas grāmatvedības politikā paredzēts ieņēmumu postenis «Ieņēmumi no reliģiskās darbības», tajā norāda summu, kas iegūta, sniedzot reliģiskos pakalpojumus un saņemtos ieņēmumus no rituāla priekšmetiem, lietām un vielām, kas ir nepieciešami rituālu un ceremoniju veikšanai, ticības praktizēšanai un ticības mācības apgūšanai. Šajā tiesību aktā tiek prezumēts, ka reliģiskā organizācija nesniedz reliģiskus pakalpojumus, taču veic reliģiskas un rituālas ceremonijas, par kurām netiek prasīta konkrēta atlīdzība. Šo ceremoniju norisei ticīgie pēc brīvas gribas ziedo naudu vai mantiskas vērtības. Tādējādi nav iespējams izdalīt konkrētus ieņēmumus no reliģiskās darbības, jo reliģiskās organizācijas ienākumu avots pamatā ir ticīgo ziedojumi, t.sk. saņemtie ziedojumi kā pateicība par ceremoniju norisi —

par kristībām, laulībām, intencēm, kā arī dievkalpojuma laikā saņemtās kolektes jeb draudzes locekļu ziedojumi. Reliģiskajām organizācijām patstāvīgi savā grāmatvedības politikā jānosaka, kādā ieņēmumu un izdevumu pārskata postenī norādīt saņemtos ziedojumus par sniegtajiem reliģiskajiem pakalpojumiem (ceremoniju organizēšanu un norisi).

Ja reliģiskā organizācija grāmatvedības uzskaiti kārto divkāršā ieraksta sistēmā, **gada pārskata** sastāvdaļas ir:

- Bilance.
- Ieņēmumu un izdevumu pārskats.
- Gada pārskata paskaidrojums.
- Vadības ziņojums.

Ja reliģiskā organizācija grāmatvedības uzskaiti kārto vienkāršā ieraksta sistēmā, gada pārskata sastāvdaļas ir:

- Ieņēmumu un izdevumu pārskats.
- Ziedojumu un dāvinājumu pārskats.
- Vadības ziņojums.

Jauni posteņi bilancē

Reliģiskās organizācijas bilance ir papildināta ar jauniem posteņiem, kuri būs jāpiemēro gada pārskatiem, kuru taksācijas periods sāksies 2023. gadā:

■ Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas.

Šajā posteņī reliģiskās organizācijas norāda izdevumus, kas tieši saistīti ar pamatlīdzekļa izveidi, sagatavošanu un izdevumus, kas radušies līdz brīdim, kad pamatlīdzeklis tiek sagatavots paredzētajam mērķim (piemēram, ēka ir nodota ekspluatācijā) un uzlabošanas

■ Nākamo periodu izmaksas.

Šajā posteņī norāda maksājumus, kas izdarīti (faktiski veikti) pirms bilances datuma, bet attiecas uz nākamajiem pārskata gadiem, attiecīgi šīs summas uzrādāt ilgtermiņa vai īstermiņa bilances posteņī.

■ Nākamo periodu ieņēmumi.

Šajā posteņī norāda maksājumus, kas saņemti pirms bilances datuma, bet attiecas uz nākamo pārskata gadu vai uz turpmākiem pārskata gadiem.

Noteikta kārtība attiecībā uz izdojumā vai dāvinājumā un mantojumā saņemtajiem nemateriālajiem ieguldījumiem un pamatlīdzekļiem — kā uzskaitīt lietotu kustamu

nētos krājumus nav nepieciešams novērtēt un to vērtība bilancē nav jānorāda.

Ar priekšmetiem, lietām un viela saprot Svētos Rakstus, garīgo literatūru un periodiskos izdevumus, sveces, svētbildes, svētīto eļļu, krucifiksus, rožukroņus, medaljonus un citus priekšmetus un lietas, kas nepieciešamas reliģiskās organizācijas reliģiskās darbības veikšanai un tās nodrošināšanai.

Dievbijības priekšmetu, lietu un vielu iegāde un izgatavošana, to izsniegšana ticīgajai tautai un dievnamu apmeklētājiem ir pakārtota reliģiskās organizācijas (baznīcas) primārajai funkcijai, lai ticīgie varētu kopt un praktizēt savu ticību. Ticīgās tautas reliģiskās jūtas vienmēr radušas savu izpausmi arī dažādās dievbijības formās, kas pavadā baznīcas sakramentālo dzīvi, piemēram, relikviju godināšana, svēto godināšana svētbilžu priekšā, lūgšanas ar sveci krucifiksa priekšā, iesvētītu medaljonu nēsāšana utt. Šīs izpausmes formas uzskatāmas kā turpinājums baznīcas liturģiskajai dzīvei un ir ticības praktizēšanas neatņemama sastāvdaļa.

Dievbijības priekšmetu, lietu un vielu uzskaitījums ir ļoti plašs, un dažādās reliģiskajās konfesijās tas var atšķirties, tāpēc tas jāreglamentē ar reliģiskās organizācijas iekšējo normatīvo aktu (piemēram, organizācijas vadītāja vai vadības institūcijas, diecēžu bīskapu apstiprināts saraksts, rīkojums, lēmums), tādējādi nosakot precīzu MK noteikumu Nr. 380 normu piemērošanu. Lai nepaaugstinātu administratīvo slogu un atvieglotu grāmatvedības uzskaiti reliģiskajās organizācijās, šajos dokumentos viendabīgos krājumus var apvienot grupās, minot tikai grupu nosaukumus.

Minēto krājumu kontrolei reliģiskās organizācijas vadība (vadības institūcija) iekārto attiecīgu analītiskās uzskaites reģistru vai nodrošina citu reliģiskās organizācijas noteiktu uzskaites kārtību.

Jaunie MK noteikumi papildināti ar normu, ka ieņēmumu un izdevumu pārskatā nav jāiekļauj saņemtie naudas maksājumi, kas paredzēti un tiek pārskaitīti citai reliģiskajai organizācijai, ko nosacīti var uzskatīt par sava veida starpniecību.

Savukārt reliģiskajai organizācijai, kurai piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss, ir jānodrošina atsevišķa ar saimniecisko darbību saistīto tiešo izdevumu uzskaiti.

(atjaunošanas vai rekonstrukcijas) izmaksas, kuras radušās, pamatlīdzeklim pievienojot vai nomainot daļas vai detaļas, kuras būtiski palielina tā lietderīgās izmantošanas potenciālu un laiku.

■ Kapitālieguldījumi kultūras pieminekļos.

Šajā posteņī iekļauj izdevumus, kas ir saistīti ar ieguldījumiem kultūras pieminekļos vai kultūras pieminekļu rekonstrukciju (restaurāciju) un izdevumus, kuri saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 380 nav jāuzrāda bilancē. Šādiem kapitālieguldījumiem var noteikt derīgās lietošanas laiku un aprēķināt ikgadējo nolietojuma summu. Tomēr šāda kārtība jānosaka reliģiskās organizācijas iekšējā normatīvajā aktā, piemēram, grāmatvedības politikā.

mantu vai objektu, kuram likuma «Par kultūras pieminekļu aizsardzību» izpratnē varētu būt vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūrvēsturiska vērtība, ja tā nav norādīta apliecinātos dokumentos vai mantojuma pieņemšanas dokumentos. MK noteikumi Nr. 380 paredz atļauju attiecīgo nemateriālo ieguldījumu vai pamatlīdzekli uzskaitīt attiecīgā analītiskās uzskaites reģistrā daudzuma vienībās bez novērtējuma naudas izteiksmē.

Jauna norma, un autora ieskatā tas ir īpašs atvieglojums, — noteiktais izņēmuma gadījums attiecībā uz priekšmetu, lietu un vielu, kas ir nepieciešamas reliģisko rituālu un ceremoniju veikšanai, ticības kopšanai un praktizēšanai, kā arī ticības mācības apgūšanai, novērtēšanu un norādīšanu bilancē, proti, mi-

MK noteikumos Nr. 380 tiek skaidrots, kāda informācija jānorāda ieņēmumu un izdevumu pārskata postenī «Ieņēmumi no reliģiskās darbības». Šajā postenī norāda summu, kas iegūta, sniedzot reliģiskos pakalpojumus, un saņemtos ieņēmumus no rituāla priekšmetiem, lietām un vielām, kas ir nepieciešami rituālu un ceremoniju veikšanai, ticības praktizēšanai un ticības mācības apgūšanai, ja šīs summas netiek norādītas postenī «Saņemtie ziedojumi un dāvinājumi». Šī norma arī jāiekļauj attiecīgās reliģiskās organizācijas grāmatvedības politikā.

Ir noteikta prasība ziedojumu un dāvinājumu pārskatā ziedojumu atlikumus pārskata gada sākumā un beigās un pārskata gada laikā saņemtās summas norādīt, atsevišķi norādot skaidrā naudā un bezskaidrā naudā saņemtās ziedojumu un dāvinājumu kopsummas. Šī prasība piemērojama attiecībā uz gada pārskatiem, sākot ar 2023. gada pārskatu.

Noteikts, ka reliģiskā organizācija, kurai nav piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss, informāciju par ziedotājiem — fiziskām personām — norāda, ja pārskata gadā fiziskās personas kopējā ziedotā summa pārsniedz četras valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas, kas pašlaik ir 2000 eiro (500 eiro × 4).

MK noteikumi Nr. 380 paredz jaunas prasības attiecībā uz gada pārskata paskaidrojuma un vadības ziņojuma sagatavošanu. Šādu ziņojumu sagatavo reliģiskās organizācijas vadība.

Gada pārskata paskaidrojuma saturā iekļauj detalizētu skaidrojumu par bilances, ieņēmumu un izdevumu pārskata posteņiem.

Paskaidrojuma saturs

- Informācija par nemateriāliem ieguldījumiem un pamatlīdzekļiem (pamatlīdzekļu grupas nosaukums, sākotnējā un atlikusī vērtība).
- Informācija par fondiem:
  - fondu atlikumi pārskata gada sākumā un beigās;
  - fondu līdzekļu palielinājums pārskata gadā kopsummā un sadalījumā pa to veidošanās avotiem — no ieņēmumu un izdevumu pārskatā aprēķinātās ieņēmumu un izdevumu starpības, no fondu līdzekļu pārdales vai no citiem avotiem;
  - fondu līdzekļu samazinājums pārskata gadā kopsummā un sadalījumā pa virzieniem — pārdales uz citiem fondiem, fondos

turēto līdzekļu izlietojums vai to vērtības samazinājums. Detalizēta informācija par visām būtiskākajām saistībām, kas nav ietvertas bilancē, par reliģiskās organizācijas dotajām garantijām (galvojumiem), kā arī par tiem apstākļiem, kādos šo garantiju (galvojumu) dēļ varētu rasties saistības, norādot aizņēmumu summas, procentus un samaksas termiņus. Ja aizņēmumi ir nodrošināti ar ķīlu, par šo faktu ziņo un norāda, kurš īpašuma objekts izmantots par nodrošinājumu.

- Algas vai atlīdzības kopsumma un paskaidrojums, kāda veida izdevumi atlīdzināti, ja reliģiskās orga-

gada beigās.

- Informācija par nemateriāliem ieguldījumiem, pamatlīdzekļiem un krājumiem, kas uzskaitīti natūrā (pamatlīdzekļa vai pamatlīdzekļu grupas nosaukums, sākotnējā un atlikusī vērtība).

Reliģiskā organizācija var nesniegt informāciju par mērķfondiem, ja šāda informācija ar reliģiskās organizācijas vadības (vadības institūcijas) lēmumiem uzskatāma par konfidenciālu.

Vadības ziņojuma saturs

- Vispārīgā informācija par reliģisko organizāciju, kā arī cita informā-

Reliģiskās organizācijas gada pārskatu paraksta arī persona (grāmatvedis vai ārpakalpojuma grāmatvedis), kurai ar reliģisko organizāciju ir noslēgts rakstveida līgums atbilstoši Grāmatvedības likuma normām, norādot vārdu, uzvārdu un pilnu amata nosaukumu vai sabiedrības nosaukumu vai komersanta firmu un amata nosaukumu.

nizācijas vadība (vadības institūcija) ir saņēmusi algu vai atlīdzību par noteikta veida izdevumiem.

- Informācija par saņemtajām dotācijām un to izlietojumu.
- Informācija par ziedojumā vai dāvinājumā saņemtajiem pamatlīdzekļiem (atsevišķi par katru pamatlīdzekļu veidu):
  - atlikumi pārskata gada sākumā un beigās;
  - nolietojums un vērtības norakstīšana pārskata gadā.
- Informācija par ziedojumā vai dāvinājumā saņemtajiem krājumiem un to vērtības norakstīšana pārskata gadā.
- Informācija par pārskata gadā izlietoto Eiropas Savienības fondu, Eiropas Ekonomikas zonas fondu un citu ārvalstu fondu finansējumu un šo līdzekļu atlikumu pārskata

gada beigās.

- Informācija par nemateriāliem ieguldījumiem, pamatlīdzekļiem un krājumiem, kas uzskaitīti natūrā (pamatlīdzekļa vai pamatlīdzekļu grupas nosaukums, sākotnējā un atlikusī vērtība).
- Informācija par ziedojumā vai dāvinājumā saņemtajiem pamatlīdzekļiem (atsevišķi par katru pamatlīdzekļu veidu):
  - atlikumi pārskata gada sākumā un beigās;
  - nolietojums un vērtības norakstīšana pārskata gadā.
- Informācija par ziedojumā vai dāvinājumā saņemtajiem krājumiem un to vērtības norakstīšana pārskata gadā.
- Informācija par pārskata gadā izlietoto Eiropas Savienības fondu, Eiropas Ekonomikas zonas fondu un citu ārvalstu fondu finansējumu un šo līdzekļu atlikumu pārskata

gada beigās.

Reliģiskās organizācijas gada pārskatu paraksta arī persona (grāmatvedis vai ārpakalpojuma grāmatvedis), kurai ar reliģisko organizāciju ir noslēgts rakstveida līgums atbilstoši Grāmatvedības likuma normām, norādot vārdu, uzvārdu un pilnu amata nosaukumu vai sabiedrības nosaukumu vai komersanta firmu un amata nosaukumu.

■ Informācija par saņemtiem naudas maksājumiem, kas paredzēti un tika pārskaitīti citai reliģiskajai organizācijai (starpniecība) un netika iekļauti ieņēmumu un izdevumu pārskatā, norādot vismaz attiecīgās reliģiskās organizācijas nosaukumu, reģistrācijas numuru un pārskaitītās naudas summu.

Reliģiskās organizācijas gada pārskatu vai saīsināto gada pārskatu pārbauda revīzijas komisija Reliģisko organizāciju likuma izpratnē un sagatavo ziņojumu brīvā formā.

Reliģiskā organizācija, kura grāmatvedību kārtoti vienkāršā ieraksta sistēmā, sniedz informāciju par reliģiskās organizācijas mērķu sasniegšanai un saimnieciskajā darbībā izmantotajiem nekustamajiem īpašumiem (grupas nosaukums pa to veidiem un to sākotnējā vērtība).

Reliģiskā organizācija, kurai ir piešķirts **sabiedriskā labuma organizācijas statuss**, par pārskata gada darbību un turpmāko darbību norāda šādu informāciju:

- sabiedriskā labuma organizācijas darbības mērķi;
- ar lēmumu piešķirtā sabiedriskā labuma darbības jomu vai jomas;
- sabiedrības daļu/mērķa grupa, uz kuru vērsta organizācijas sabiedriskā labuma darbība;
- detalizēta informācija par svarīgākajiem sasniegumiem pārskata gadā un attīstības perspektīvām, tajā skaitā par:
  - mērķa grupām adresētiem reliģiskās organizācijas projektiem, pasākumiem un citām aktivitātēm pārskata gadā (norādot ne vairāk kā piecus nozīmīgus projektus un īsu aprakstu, papildus norādot norises laiku un vietu, pārējos projektus tikai uzskaita);
  - reliģiskās organizācijas darbības rezultātiem vai sasniegumiem pārskata gadā attiecībā uz mērķa grupu vai attiecīgajā jomā (norāda konkrētā projekta, pasākuma vai citas aktivitātes sasniegtos rezultātus, ietekmi, nefinanšu rādītājus);
  - reliģiskās organizācijas darbību veicinošiem faktoriem (piemēram, sadarbība ar valsts pārvaldes iestādēm, komersantiem);
  - reliģiskās organizācijas darbību kavējošiem faktoriem;
- turpmākās darbības plānu attiecībā uz ilgtermiņa projektiem, pasākumiem un citām aktivitātēm (īstenošanas periods — vairāk par vienu gadu):

Nodokļu maksātāji, arī reliģiskās organizācijas, var izstrādāt savas grāmatvedības uzskaites metodes, lai piemērotu normatīvo aktu prasības grāmatvedības uzskaitē.

- iesāktiem (norāda ne vairāk kā piecus nozīmīgus projektus un īsu aprakstu, papildus norādot norises laiku un vietu, pārējos projektus tikai uzskaita);
- plānotiem (norāda ne vairāk kā piecus nozīmīgus projektus un īsu aprakstu, papildus norādot norises laiku un vietu, pārējos projektus tikai uzskaita);
- turpmākās darbības plānu attiecībā uz īstermiņa projektiem, pasākumiem un citām aktivitātēm (īstenošanas periods — līdz vienam gadam):
  - iesāktiem (norāda ne vairāk kā piecus nozīmīgus projektus un īsu aprakstu, papildus norādot norises laiku un vietu, pārējos projektus tikai uzskaita);
  - plānotiem (norāda ne vairāk kā piecus nozīmīgus projektus un īsu aprakstu, papildus norādot norises laiku un vietu, pārējos projektus tikai uzskaita);
- pārskata gadā saņemto ziedojumu kopsummu;
- saņemto ziedojumu izlietojumu pārskata gadā:
  - pārskata gadā izlietoto ziedojumu kopsummu;
  - ziedojumu izlietojumu sabiedriskā labuma darbībai;
  - administratīvajiem izdevumiem izlietoto summu no pārskata gadā saņemto vispārīgo ziedojumu kopsummas;

■ sabiedriskā labuma guvēju skaitu, norādot kopējo sabiedriskā labuma guvēju skaitu pa pozīcijām.

Reliģiskās organizācijas vadībai un gada pārskatu parakstījušam grāmatvedim vienmēr jāpatur prātā, ka **gada pārskatam jāsniedz paties un skaidrs priekšstats** par reliģiskās organizācijas līdzekļiem (avotiem), saistībām un finansiālo stāvokli pārskata gada pēdējā dienā (bilances datumā), kā arī par reliģiskās organizācijas saimnieciskajiem darījumiem, ieņēmumiem un izdevumiem pārskata gadā.

Gada pārskata iesniegšanas termiņš nav mainīts, tas saglabāts līdzšinējais — līdz nākamā gada 31. martam. Reliģiskajai organizācijai, kurai piešķirts SLO statuss, turpmāk ir pienākums gada pārskatu iesniegt Elektroniskās deklarēšanas sistēmā. Savukārt gada pārskatu par 2022. gadu šādā gadījumā Valsts ieņēmumu dienestā varēs iesniegt arī papīra formā.

Noslēgumā autors vēlas uzsvērt, ka arvien nozīmīgāku ieguldījumu grāmatvedības nozares tiesību aktu izpratnē un to normu pareizā piemērošanā pēdējā laikā veic Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvaldes Nodokļu un nodevu grāmatvedības metodikas daļa, sagatavojot un publicējot dažādus metodiskos materiālus. Arī šajā rakstā apskatītā temata sakarā Valsts ieņēmumu dienesta interneta vietnē ir publicēti apjomīgi metodiskie materiāli.

Kā zināms, Valsts ieņēmumu dienesta sagatavotajiem metodiskajiem norādījumiem ir ieteikuma raksturs, jo metodiskajos materiālos tiek skaidrota tiesību aktu normu piemērošana, kā arī situācijas, kas nav pietiekami detalizēti skaidrotas tiesību aktos. Nodokļu maksātāji, tajā skaitā reliģiskās organizācijas, var izmantot Valsts ieņēmumu dienesta metodiskos norādījumus, organizējot grāmatvedības uzskaiti. Vienlaikus nodokļu maksātāji, arī reliģiskās organizācijas, var izstrādāt savas grāmatvedības uzskaites metodes, lai piemērotu normatīvo aktu prasības grāmatvedības uzskaitē.

Autors atzīst, ka Valsts ieņēmumu dienesta skaidrai, godīgai un nodokļu maksātājam saprotamai komunikācijai ir ļoti būtiska nozīme, jo tā ietekmē uzticēšanos iestādei, kas savukārt pozitīvi ietekmē nodokļu labprātīgu nomaksu. Taču tajā pašā laikā mums visiem jāpatur prātā, ka bez pārmaiņām nav iespējams progress. ■